

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

DĖL ŽELDINIŲ BŪKLĖS EKSPERTIZĖS TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

2007 m. gruodžio 14 d. Nr. D1-673
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo (Žin., 2007, Nr. [80-3215](#)) 16 straipsnio 2 dalimi:

1. T v i r t i n u Želdinių būklės ekspertizės tvarkos aprašą (pridedama).
2. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja nuo 2008 m. sausio 1 d.

SUSISIEKIMO MINISTRAS,
PAVADUOJANTIS APLINKOS MINISTRĄ

ALGIRDAS BUTKEVIČIUS

ŽELDINIŲ BŪKLĖS EKSPERTIZĖS TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Želdinių būklės ekspertizės tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) reglamentuoja želdinių būklės ekspertizės atlikimo nuostatas.

2. Želdinių būklės ekspertizė – želdinių ekologinės ir estetinės būklės tyrimas ir vertinimas.

3. Želdinių būklės ekspertizė atliekama, kai želdynų tvarkymo ar kūrimo projektuose, kituose želdinių pertvarkymą, kūrimą ar veisimą reglamentuojančiuose dokumentuose numatomas želdinių pertvarkymas, naikinimas ar veisimas reikalauja papildomos informacijos apie želdinių būklę ar kyla ginčai dėl želdinių, numatytų pertvarkyti, naikinti ar įveisti būklės.

4. Želdinių būklės ekspertizę vykdo prie savivaldybės visuomeniniais pagrindais veikianti želdynų ir želdinių apsaugos ir priežiūros komisija, kuri turi pasitelkti atitinkamos srities specialistą(-us).

5. Komisija, atlikusi ekspertizę, per 30 kalendorinių dienų surašo ekspertizės išvadas ir pateikia suinteresuotiems asmenims.

II. ŽELDINIŲ EKOLOGINĖS SVARBOS ĮVERTINIMAS

6. Vertinant želdinių ekologinę svarbą, būtina:

6.1. įvertinti želdinių poveikį aplinkai;

6.2. įvertinti želdinių būklę;

6.3. įvertinti želdinių esamą žalingą poveikį ir/ar galintį atsirasti žalingą poveikį laike.

7. Želdinių poveikio aplinkai įvertinimas:

7.1. svarba mikroklimatui optimizuoti (temperatūros, vėjo, saulės radiacijos ir kt.);

7.2. apsauga nuo oro taršos (dulkių, dujų);

7.3. apsauga nuo vandens ar vėjo sukeltos dirvos erozijos;

7.4. biologinės įvairovės palaikymas, ypač žaliosiose jungtyse ir parkuose (ornitochoriniai krūmai, atvirų ir uždarų erdvių deriniai, ekotonai ir kt.).

8. Želdinių būklės įvertinimas:

8.1. želdinių atitiktis vietos ekologinėms sąlygoms (atsparumas žiemai, dirvožemio mechaninė sudėtis, rūgštingumas ir drėgmė, šviesos poreikiai ir kt.);

8.2. medžių kamienų pažeidimai (mechaniniai pažeidimai, grybinės ligos ir kt.);

8.3. spygliuočių lajos išretėjimas (spyglių);

8.4. lapuočių lapų pakenkimai (ligos ir kenkėjai) ir dėl to sumažėjusi fotosintezė vegetacijos sezono metu.

9. Esamas žalingas želdinių poveikis ir/ar galintis atsirasti žalingas poveikis laike:

9.1. medžiai elektros oro linijose ir jų apsaugos zonose;

9.2. medžiai ir krūmai arti požeminių inžinerinių tinklų (ypač arti drenažo linijų);

9.3. vijokliai, kenkiantys pastatų fasadų apdailai;

9.4. medžiai, užtemdantys gyvenamųjų namų langus;

9.5. želdiniai, uždarantys mažas užteršto oro erdves (automobilių stovėjimo aikštelės daugiabučių gyvenamųjų namų kiemuose ir pan.) ir bloginantys jų ventiliaciją;

9.6. medžiai ir krūmai, šaknų atžalomis arba paviršinėmis šaknimis ardantys kietą ploto dangą (asfaltą, trinkelį ar plytelių klojinius ir pan.).

III. ŽELDINIŲ ESTETINĖS SVARBOS ĮVERTINIMAS

10. Vertinant želdinių estetinę svarbą, būtina įvertinti jų teigiamą ir neigiamą poveikį aplinkos estetikai.

11. Želdiniai, gerinantys aplinkos estetiką (darantys teigiamą poveikį aplinkos estetikai):

11.1. želdiniai (pavieniai medžiai, medžių ir krūmų grupės) – akcentai želdyne ar žalumos plote;

11.2. medžiai ar krūmai su išpūdingos originalios formos lajomis ar kamienais;

11.3. medžiai, atitinkantys saugotinių medžių kriterijus;

11.4. želdiniai su ryškiais dekoratyvinių formų požymiais;

11.5. želdiniai, sudarantys foną pastatams;

11.6. želdiniai, sudarantys želdyno planinės struktūros pagrindą;

11.7. želdiniai, užstojantys neestetiskus aplinkos objektus (atliekų konteinerius, kuro atviras sandėlius ar garažus ir pan.).

12. Želdiniai, darantys šiuo metu ar galintys daryti laike neigiamą poveikį aplinkos estetikai:

12.1. želdiniai, užstojantys arba galintys užstoti meniškų pastatų ar skulptūras, kultūros ar gamtos paveldo objektus (esantys paveldo objektų vizualinės apsaugos zonoje);

12.2. želdiniai, visiškai arba iš dalies užstojantys (arba galintys užstoti) vertingus gamtovaizdžius arba atskirus išpūdingus gamtovaizdžių elementus.
